

De ogen opslaan naar

Het werkwoord ‘nasa’, ‘opslaan’, ‘optillen’, ‘opheffen’ kan gebruikt worden m.b.t. lichaamsdelen. Met kan het hoofd opheffen, men kan de handen of voeten opheffen en men kan ook de ogen opheffen.

Bij de uitdrukking ‘opheffen van de ogen’ kan ook een richting aangegeven worden: ‘naar/toe’. In Psalm 123:1 zegt de dichter dat hij zijn ogen opheft naar hem die in de hemel is. In Ezechiël 18:6 wordt van de rechtvaardige gezegd dat die zijn ogen niet opslaat naar de afgoden. Daar wordt expliciet bij gezegd dat hij de vrouw van zijn naast niet onteert.

In Genesis 39:7 is het de vrouw van Potifar die haar ogen opslaan naar Jozef. Jozef was een vertrouweling van Potifar geworden en hij werd een gezien man in diens huis (Genesis 39:2). Dat Jozef een knappe jongeman geworden was werd opgemerkt door de vrouw van Potifar. De vrouw vraagt hem onomwonden met haar te gaan slapen.

In het woordenboek Brown-Driver-Briggs staat dat de daar gebruikte uitdrukking ‘nasa enájim el’, ‘de ogen opslaan naar’ inhoudt dat dit zien met begeerte gepaard gaat. Het volgende woord heeft een speciaal accent wat op een aarzeling wijst. Jozef weigerde aan het verzoek van de vrouw te voldoen, maar deze weigering gaat wel gepaard met een aarzeling.

Over de specifieke betekenis van de begeerte van de vrouw, dat het haar niet ging om bevrediging van haar lusten, maar om de begeerte naar een kind, heb ik in een eerder stukje al geschreven.

Ook over het teken dat de aarzeling aangeeft, de shalshèlet, heb ik in een vorig stukje ook al geschreven.

Lukas A. de Groot, Februari 2026